

The Educational Management of Early Childhood Level for Development Child Center under the Local administrative Organization in Thakantho District, Kalasin Province

Busadee Outachee^{1*}

¹Sao Lao Subdistrict Administrative Organization, Nong Kung Sri District, Kalasin Province, Thailand

*Corresponding author. E-mail: Suntivrc@gmail.com

ABSTRACT

This study aimed to 1) study the management of early childhood education in the child development centers under the local administrative organizations in Tha Khantho District, Kalasin Province, and 2) study the guidelines for developing the management of early childhood education in the child development centers under the local administrative organizations in Tha Khantho District, Kalasin Province. This study was a survey study using a questionnaire to collect data from a target group of 59 people. The discriminant power of the whole version was between 0.50-0.99, the reliability of the whole version was 0.95, and the IOC of the whole version was 1.00. The statistics used in the research were frequency, percentage, mean, and standard deviation, and t-test and descriptive analysis. The results of the study found that 1) The management of early childhood education in the child development centers under the local administrative organizations in Tha Khantho District, Kalasin Province was found to be at a high level overall. The top 3 highest average rankings are: early childhood development network promotion, academics, and activities according to the curriculum and personnel, respectively. 2) Development implementation guidelines found that (1) there should be promotion of budget allocation sufficient to meet the needs, to develop learning management for early childhood, (2) there should be promotion and support for organizing teaching and learning activities regarding writing experience plans, experience management guidelines, documents and curriculum, and (3) there should be promotion of organizing the environment and atmosphere both inside and outside the classroom, to promote student learning.

Keywords: Early Childhood Education, Child Development Center, Under Local Administrative Organizations

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์

บุษดี อุตชี^{1*}

¹องค์การบริหารส่วนตำบลเสลา อำเภอนงนุช จังหวัดกาฬสินธุ์ ประเทศไทย

*Corresponding author. E-mail: Suntivrc@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนา การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายจำนวน 59 คน ได้ค่าอำนาจจำแนกรวมทั้งฉบับระหว่าง 0.50-0.99 ได้ค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.95 ได้ค่า IOC รวมทั้งฉบับ 1.00 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่ t-test และวิธีพรรณนาวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า 1) การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตรและด้านบุคลากร ตามลำดับ 2) แนวทางการดำเนินงานพัฒนา พบว่า (1) ควรมีการส่งเสริมให้มีการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอกับความต้องการ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย (2) ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเกี่ยวกับการเขียนแผนประสบการณ์ แนวการจัดการประสบการณ์ เอกสารและหลักสูตร และ (3) ควรมีการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อม บรรยากาศทั้งภายในและภายนอกชั้นเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

คำสำคัญ: การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย, ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

© 2024 BRJ: Bodhisatva Review Journal

บทนำ

การจัดการศึกษาปฐมวัยในประเทศไทยมีหลายรูปแบบ ทั้งในแบบของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสถานรับเลี้ยงเด็ก โรงเรียนอนุบาล หรือการจัดการศึกษาระดับอนุบาลในโรงเรียนประถมศึกษา หรือโรงเรียนเอกชน จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หน้า 6 หมวด 1 มาตรา 9 (2) ระบุว่า การจัดการระบบ โครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากพระราชบัญญัตินี้ทำให้มีการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาไปสู่ท้องถิ่น การจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเจตนารมณ์ของรัฐบาลที่จะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองรับผิดชอบตนเองเพื่อให้การแก้ไขปัญหาและการพัฒนาในพื้นที่ สอดคล้องกับความจำเป็นและเป็นไปตามความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 นับเป็นกฎหมายที่แสดงเจตนารมณ์ ในการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่ากฎหมายใดๆ ที่เคยมีมาก่อน และส่งผลให้ทุกพื้นที่ของประเทศไทย อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง และการบริหารจัดการภารกิจในเขตพื้นที่รับผิดชอบ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ยังคงยืนยันเจตนารมณ์ในการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่น และเพิ่มบทบาทยูติให้รัฐส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะให้แก่ประชาชน บทบัญญัตินี้ทำให้นโยบายกระจายอำนาจจากรัฐสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชัดเจนยิ่งขึ้น (อัจฉรา วงษ์เอก, 2552)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทของการศึกษา ในการกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศ ได้บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสิทธิ์จัดการศึกษาระดับใดก็ได้ ตามความพร้อมความเหมาะสมตามต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ได้กำหนดให้การศึกษาปฐมวัยหรือก่อนประถมศึกษา เป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำโดยให้บริการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อเป็นการกระจายโอกาสให้ประชาชนผู้ปกครองได้รับบริการ เพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ (สำนักบริหารงานการศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2549) การจัดการศึกษาปฐมวัย ในปัจจุบันแม้จะไม่เป็นการศึกษาภาคบังคับแต่รัฐบาลก็ให้การสนับสนุนส่งเสริมอย่างเต็มที่ โดยมุ่งที่จะเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กก่อนเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา เป็นการให้การกำกับดูแลแก่เด็กก่อนวัยเรียน สำหรับการศึกษาปฐมวัยนี้ต้องการให้เด็กมีพัฒนาการครบทุกด้าน ตลอดจนอบรมเลี้ยงดู ให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2548 : 10) และกระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยขึ้น เพื่อเป็นหลักสูตรแกนกลางในการจัดการศึกษาให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งประเทศ สถานศึกษาในท้องถิ่นสามารถนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับเด็ก ครูผู้สอน สภาพสถานศึกษา สภาพปัญหาความต้องการ ความพร้อม เอกลักษณ์ ภูมิปัญญา และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของท้องถิ่น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2548)

สาระสำคัญที่เกี่ยวกับแผนขั้นตอนการกระจายอำนาจ วับริหารและการจัดการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 เปรียบเสมือนโครงสร้างและหลักยึดที่มั่นคงในการจัดการศึกษา และพัฒนาคุณภาพเด็ก ที่เป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่า และมีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศในอนาคต การพัฒนาเด็กให้ได้รับความพร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา จึงนับเป็นภารกิจที่สำคัญที่หน่วยงานซึ่งรับผิดชอบจะต้องตระหนักและให้ความสนใจ เพื่อให้การพัฒนาเด็กเป็นไปอย่างมีคุณภาพเหมาะสมกับวัย (เพลินพิศ มนตรีบุตร, 2551) ซึ่งนักการศึกษาสมัยใหม่เชื่อว่าการจัดการศึกษาแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานโดยชุมชน และท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการให้การศึกษาแก่บุตรหลาน โดยส่วนกลางทำหน้าที่กำกับดูแลมาตรฐานการศึกษา เป็นรูปแบบที่มีประสิทธิภาพมีคุณภาพ และเหมาะสมสอดคล้องความต้องการของท้องถิ่น การพัฒนาการศึกษาของประเทศตามกฎหมายต่างๆ และตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ในปัจจุบันได้ดำเนินการตามแนวความคิดนี้ ดังนั้นชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรได้รับการสนับสนุนให้เข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษา ส่งเสริมและพัฒนาเยาวชนในท้องถิ่นของตนอย่างรอบด้านและมีคุณภาพสูงสุด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การดำเนินงานตามนโยบายดังกล่าวประสบผลสำเร็จ การส่งเสริมพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีความเข้มแข็งในการจัดการศึกษาจึงเป็นความจำเป็น (สำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2549)

ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รับผิดชอบการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ได้รับการถ่ายโอนจากส่วนราชการต่างๆ และที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดขึ้นเอง ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องสามารถพัฒนาผู้เรียน ให้เกิดทักษะการเรียนรู้ที่เอื้อต่อความต้องการของผู้เรียน และสามารถสร้างประสบการณ์ในการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน ได้อย่างดี ในการจัดการศึกษาของท้องถิ่นมีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยทำหน้าที่ ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาท้องถิ่น เป็นการดำเนินการตามแนวคิดการกระจายอำนาจในการจัดการพัฒนาของชาติไปสู่ท้องถิ่นมากขึ้น โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดการศึกษา อบรม และการฝึกอาชีพตามความ

เหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของรัฐ และมีวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัย โดยกำหนดให้เด็กปฐมวัยได้รับการส่งเสริม พัฒนาการ และเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม สติ ปัญญา และลักษณะนิสัย ให้เป็นไปอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเต็มศักยภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย และมีความพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 41 หน้า 26 ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับ ตามความพร้อมความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นได้ (สำนักบริหารงานการศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2549)

องค์กรบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ได้จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยความร่วมมือระหว่างบ้าน สถานศึกษา และชุมชน เพื่อมุ่งเน้นให้เด็กมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์คือ มีสุขภาพที่ดี เจริญเติบโตตามวัยและมีพฤติกรรมอนามัยที่เหมาะสม ร่าเริงแจ่มใส มีความสุข มีความรู้รักที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีคุณธรรมและจริยธรรม มีวินัยในตนเอง และมีความรับผิดชอบช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับสภาพวัย ตลอดจนเพื่อแบ่งเบาภาระของผู้ปกครองเด็กในท้องถิ่น และเพื่อให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการศึกษาแก่เด็กในชุมชน (สำนักบริหารงานการศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2549)

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยของนักวิชาการศึกษา เช่น อิศรียา เพ็ญจันทร์ (2550) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของเทศบาลตำบล อำเภอพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ด้านบุคลากร เทศบาลควรมีการจัดฝึกอบรมผู้บริหาร ครูผู้ดูแลเด็กด้านปฐมวัย และชุมชนให้มีส่วนร่วมเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธมนวรรณ ผลินยศ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรบริหารส่วนตำบลฝักแก้ว อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีการจัดฝึกอบรมบุคลากร ในการจัดทำแผนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรสมัยใหม่ สามารถนำไปปฏิบัติจริง และควรจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการของเด็ก ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยให้มีมาตรฐาน และมีคุณภาพ จึงจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์พัฒนาระหว่างชุมชน (สำนักประสานและพัฒนากิจการการศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, 2553)

จากสรุปรายงานสำนักส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดกาฬสินธุ์ ในการตรวจประเมินศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประจำปีงบประมาณ 2554 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ผ่านมายังพบปัญหาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 16 แห่ง ซึ่งแต่ละศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะมีปัญหาที่คล้ายคลึงกัน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบปัญหา เช่น ปัญหาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ยังขาดการจัดทำแผนการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีประสิทธิภาพ และขาดการวิเคราะห์วิธีการจัดทำงบประมาณ 2) ด้านบุคลากร พบปัญหา เช่น ปัญหาผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กเล็ก บางคนไม่ได้จบวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรี เอกปฐมวัย ทำให้ไม่เข้าใจพัฒนาการของเด็กอย่างดีพอ ปัญหาคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขาดความรู้ความเข้าใจในงานวิชาการ 3) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย พบปัญหา เช่น ปัญหาขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอน โดยเฉพาะของเล่นเด็กไม่เพียงพอ ปัญหาขาดแคลนอาคารเรียนที่ทันสมัย บางศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อาคารเรียนเก่ามาก สร้างมาเป็นเวลาหลายสิบปีแล้ว 4) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร พบปัญหา เช่น ปัญหาผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังขาดความรู้

ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ และปัญหาผู้ปกครองเด็กเล็กบางคน ยังขาดการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมนักเรียน 5) ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน พบปัญหา เช่น ปัญหาชุมชน ยังขาดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และชุมชน ยังขาดการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์แก่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 6) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย พบปัญหา เช่น ปัญหาผู้ปกครองบางคน ไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการประชุมประจำปี และปัญหาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ยังไม่ได้นำข้อเสนอแนะจากผู้ปกครอง มาปรับปรุงแก้ไขการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นตัวกำหนดทิศทางของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างสำคัญยิ่ง (สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดกาฬสินธุ์, 2554)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้ศึกษาซึ่งมีส่วนดูแลรับผิดชอบการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยจึงสนใจที่จะได้ศึกษา การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้จะนำมาปรับปรุง พัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน ผู้ปกครองเด็กเล็ก ชุมชน และการศึกษาของชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนา การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย (Target Group) ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 16 ศูนย์ ประจำปีงบประมาณ 2554 รวมจำนวนทั้งสิ้น 59 คน จำแนกตามเพศ และสถานภาพของตำแหน่ง มีดังนี้ (สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดกาฬสินธุ์, 2554) 1) จำแนกตามเพศ ดังนี้ เพศชาย จำนวน 19 คน เพศหญิง จำนวน 40 คน 2) แยกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ดังนี้ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 18 คน ผู้ปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 41 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ 1) แบบสอบถาม 2) แบบสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

- 1) แบบสอบถาม (Questionnaires) แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ และตำแหน่ง มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ คือ

5	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติ มากที่สุด
4	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติ มาก
3	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติ ปานกลาง
2	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติ น้อย
1	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับ แนวทางในการพัฒนา การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นสอบแบบปลายเปิด (Open - Ended)

2) แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับ การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์

3. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือตามขั้นตอนดังนี้

1) แบบสอบถาม มีวิธีการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1.1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการวิจัยระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์

1.2) ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของ ลิเคอร์ท (Likert) และการสร้างแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open - Ended) จากตำราของ บุญชม ศรีสะอาด (2548)

1.3) ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาเพื่อใช้ในการวิจัย โดยนำมาปรับปรุงและหาคุณภาพของเครื่องมือใหม่ โดยใช้แนวคิดของ สำนักประสานและพัฒนากิจการศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2553) เพื่อใช้ในการวิจัยซึ่งเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม

1.4) นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และพิจารณา ให้ข้อเสนอแนะ

1.5) ปรับปรุงแบบสอบถาม ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำเสนอให้แก่ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของคำถามแต่ละข้อ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (IOC : Index of Consistency) เกณฑ์ที่กำหนดคือ 0.60 ขึ้นไป และได้ค่า IOC รวมทั้งฉบับเท่ากับ 1.00 ซึ่งใช้ได้ทุกข้อคำถาม

1.6) นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา พิจารณาเสนอแนะอีกครั้งหนึ่ง

1.7) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try - out) กับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันกับกลุ่มเป้าหมายจำนวน 30 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 18 คน และ ผู้ปฏิบัติงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 12 คน

1.8) นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้ มาหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item - total correlation) โดยได้ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม (Discrimination Power) รวมทั้งฉบับมีค่า 0.50 - 0.99

1.9) นำแบบสอบถามแต่ละข้อ ที่มีค่าอำนาจจำแนกเข้าเกณฑ์ตามต้องการ มาทำการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) เกณฑ์ที่กำหนดคือ 0.75 ขึ้นไป โดยได้ค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับ 0.95

1.10) จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลที่วิจัยต่อไป

2) แบบสัมภาษณ์ มีวิธีการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1) ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือและเทคนิคในการสร้างแบบสัมภาษณ์ จากหนังสือของบุญชม ศรีสะอาด (2548) และศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือจากหนังสือการวิจัยเชิงปฏิบัติการของ ประวิต เอราวรรณ (2545) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ

2.2) สร้างแบบสัมภาษณ์ ให้ครอบคลุมเนื้อหา แล้วนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษา

2.3) ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ ตามข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.4) ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา อีกครั้ง เพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง

2.5) จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ทำหนังสือ เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์

2. ผู้วิจัย นำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย เสนอต่อ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ พร้อมกับแบบสอบถาม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัย ติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง โดยส่งไปจำนวน 59 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา จำนวน 59 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูล ตามขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตาม เพศ และสถานภาพของตำแหน่ง โดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อ โดยหาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยแล้วแปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2548)

4.51 – 5.00 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ มากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ มาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ ปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ น้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ น้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยหาความถี่ และร้อยละ แล้ววิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า

1. การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า นายก/รองนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านบุคลากร และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า

1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพตามหลักวิชาการ การจัดทำแผนงาน โครงการและงบประมาณ เพื่อให้การใช้จ่ายงบประมาณ ถูกต้องตามระเบียบ และการวิเคราะห์วิธีการจัดหางบประมาณ เพื่อเป็นแนวทางในการใช้จ่ายงบประมาณ ถูกต้อง ตรวจสอบได้ ตามลำดับ

2. ด้านบุคลากร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ผู้ดูแลเด็กมีความรับผิดชอบ มุ่งมั่น และอุทิศตนในการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล การปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียนและผู้ปกครอง เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน และการมีบุคลิกภาพที่ดี วางตัวเหมาะสมกับความเป็นครู เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือ ตามลำดับ

3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ สถานที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความเหมาะสม ในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน ให้แก่เด็กอย่างเหมาะสม ห้องน้ำของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความสะอาด และถูกสุขลักษณะที่ดี และพื้นที่ใช้สอยในอาคาร สะอาด ปลอดภัย จัดเป็นสัดส่วน เหมาะสมในการจัดกิจกรรมของเด็ก ตามลำดับ

4. ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือการจัดกิจกรรมพัฒนาด้านร่างกาย และสร้างสุขนิสัยที่ดีให้แก่เด็ก การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้เด็ก ได้รับการพัฒนาครบทั้ง 4 ด้าน และการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทางสมอง เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก ตามลำดับ

5. ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือการเปิดโอกาสให้ชุมชน มีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล การจัดอบรมให้ความรู้แก่ชุมชนเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและการประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ชุมชนได้รับทราบ เพื่อให้ชุมชนได้ตระหนักในผลงาน และ เข้ามาร่วม ช่วยให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน ตามลำดับ

6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือการจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน เพื่อส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย อย่างครอบคลุม กว้างขวาง การสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็ก เพื่อให้เกิดศักยภาพในการพัฒนาเด็ก และการจัดทำแผนงาน และปฏิทินการทำงาน เพื่อให้เกิดแนวทางการปฏิบัติงาน ตามลำดับ

2. แนวทางในการพัฒนา การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์

ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนา การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า แนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โดยเรียงลำดับสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ควรมีการส่งเสริมให้มีการจัดสรรงบประมาณ ให้เพียงพอกับความต้องการ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย รองลงมาคือ ควรมีการส่งเสริมสนับสนุน การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนเกี่ยวกับการเขียนแผนประสบการณ์ แนวการจัดประสบการณ์ เอกสารและหลักสูตร และควรมีการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อม บรรยากาศทั้งภายในและภายนอกชั้นเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยมีข้อสรุปจากประเด็นการสัมภาษณ์ ในแต่ละด้าน ได้ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สำหรับแนวทางในการแก้ไขปัญหา การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ ครู ควรมีการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพ และมาตรฐานตามหลักวิชาการของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีการประชุมชี้แจงให้ครูผู้ดูแลเด็กเล็ก ได้เข้าใจถึงบทบาท หน้าที่ของตน และกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ควรเพิ่มงบประมาณในการจัดฝึกอบรม หรือจัดนิเทศเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย เพื่อให้ครูผู้ดูแลเด็กเล็ก ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์วิธีการสอน กับผู้เชี่ยวชาญ ทำให้เกิดความรู้ และประสบการณ์ใหม่ๆ เป็นต้น

2. ด้านบุคลากร สำหรับแนวทางในการแก้ไขปัญหา การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ ควรมีการฝึกอบรมคุณธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู ให้แก่ผู้ดูแลเด็ก เพื่อให้ครูผู้ดูแลเด็ก มีคุณธรรม และจริยธรรม ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในสังคม ควรมีการฝึกอบรมเกี่ยวกับการมีบุคลิกภาพที่ดี กิริยามารยาท และการวางตัวที่เหมาะสม ให้แก่ผู้ดูแลเด็ก เพื่อให้ครูผู้ดูแลเด็ก มีบุคลิกภาพที่ดี กิริยามารยาทและการวางตัวที่เหมาะสมกับความเป็นครู เกิดความน่าเชื่อถือ และผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรกระตุ้นให้ผู้ดูแลเด็ก มีความรับผิดชอบ มุ่งมั่น และอุทิศตนในการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้มีประสิทธิผลและเกิดประสิทธิผล เป็นต้น

3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย สำหรับแนวทางในการแก้ไขปัญหา การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรจัดสรรงบประมาณในการปรับปรุง ห้องน้ำ ห้องส้วมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้เกิดความสะอาด และถูกสุขอนามัยที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรจัดสรรงบประมาณในการปรับปรุงถนน ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้เป็นถนนลาดยาง หรือถนนคอนกรีต เพื่อให้เกิดความสะอาด ในการสัญจร และควรมีการจัดทำผ้าป่า เพื่อหางบประมาณมาจัดซื้ออุปกรณ์ และเครื่องเล่นสนาม เพื่อให้เด็กมีเครื่องเล่นสนามที่มีคุณภาพ และความปลอดภัย เป็นต้น

4. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร สำหรับแนวทางในการแก้ไขปัญหา การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ ควรจัดหาฝึกอบรมในการเขียนแผนการสอน โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ระดับจังหวัด หรือระดับประเทศ มาช่วยในการจัดทำแผนการสอน เพื่อให้ครูมีแผนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ควรมีการจัดทำแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น สวนสมุนไพรภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อให้เด็กรู้จักการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้ให้เกิดประโยชน์ และควรมีการประสานกับโรงพยาบาลอำเภอท่าคันโท เพื่อขอให้ทันตแพทย์ มาตรวจสุขภาพภายในช่องปากให้แก่เด็ก เพื่อป้องกันโรคฟันผุ เป็นต้น

5. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน สำหรับแนวทางในการแก้ไขปัญหา การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอท่าคันโท จังหวัด

ภาพสินธุ์ ได้แก่ ควรมีการจัดประชุมผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ เป็นประจำทุกเดือน เพื่อส่งเสริมให้ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กเล็ก ควรมีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เช่น กิจกรรมวันขึ้นปีใหม่ กิจกรรมวันเด็ก กิจกรรมวันครู ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อเปิดโอกาสให้ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น และเพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กับชุมชน และควรเปิดโอกาสให้ชุมชน มีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้การดำเนินงาน เกิดความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ เป็นต้น

6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย สำหรับแนวทางในการแก้ไขปัญหา การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ ควรมีการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็ก ให้แก่ครูปกครองในทุกหมู่บ้านเพื่อให้เกิดศักยภาพในการพัฒนาเด็กอย่างสูงสุด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรจัดสรรงบประมาณในส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้เกิดความเข้มแข็ง เพื่อให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ในการอบรมเลี้ยงดู และควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินการพัฒนาเครือข่ายเด็กปฐมวัย เพื่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพของเด็กเล็กอย่างครอบคลุม กว้างขวาง เป็นต้น

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ สามารถอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลปรากฏเช่นนี้ อภิปรายได้ว่า 1) อาจเนื่องมาจากตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2551 มาตรา 16 (9) บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบ มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษาได้ทุกระดับ และมาตรา 30 (1) บัญญัติให้ดำเนินการถ่ายโอนภารกิจที่เป็นบริการสาธารณะที่ซ้ำซ้อน ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายใน 4 ปี และให้เสร็จสิ้นภายใน 10 ปี ซึ่งคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้จัดทำแผนปฏิบัติการ เพื่อกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจ ตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดให้มีการถ่ายโอนภารกิจเกี่ยวกับ การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยจากหน่วยงาน ของรัฐตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2544 เป็นต้นมา และกระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวง เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อม ในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่ง เร่งดำเนินการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากขึ้น 2) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สังกัดกระทรวงมหาดไทย ได้จัดทำมาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้สามารถดำเนินงานพัฒนาเด็กเล็ก ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม 3) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้ปฏิบัติตามมาตรฐานการดำเนินงาน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นมาตรฐานเดียวกันอย่างเคร่งครัดทั้ง 6 ด้าน จนทำให้การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ประสบผลสำเร็จ เช่น ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพตามหลักวิชาการ ด้านบุคลากร พบว่า ผู้ดูแลเด็ก มีความรับผิดชอบ มุ่งมั่น และอุทิศตน ในการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย พบว่า สถานที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความเหมาะสม ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้แก่เด็กอย่างเหมาะสม ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทางสมอง เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน

พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้จัดประชุมผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กเล็ก และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้จัดประชุมหัวหน้าศูนย์ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อกำหนดแผนการบริหารจัดการ ให้มีประสิทธิภาพเป็นต้น จากเหตุผลดังกล่าว จึงน่าจะทำให้ การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการศึกษาในประเด็นนี้ สอดคล้องกับ นโยบายการจัดการศึกษาของท้องถิ่น โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2549) อธิบายว่าตามกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 กำหนดให้รัฐต้องกระจายอำนาจการจัดการศึกษา ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อมุ่งเน้นความเป็นอิสระให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุก ๆ ด้านที่เป็นการจัดระบบการบริการสาธารณะและด้านการจัดการศึกษา เพื่อประโยชน์ของประชาชน ในท้องถิ่นนั้นๆ อีกทั้งยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อีสริยา เพ็ญจันทร์ (2560) ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของเทศบาลตำบลพระทองคำ อำเภอพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมา พบว่า การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก

จากข้อเสนอแนะ แนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ มีประเด็นที่น่าสนใจและควรนำมาอภิปรายผล โดยเรียงลำดับสูงสุด 3 อันดับแรก คือ 1) ควรมีการส่งเสริมให้มีการจัดสรรงบประมาณ ให้เพียงพอกับความ ต้องการ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็ก 2) ควรมีการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเกี่ยวกับการเขียนแผนประสบการณ์ แนวการจัดประสบการณ์ เอกสารและหลักสูตร 3) ควรมีการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อม บรรยากาศทั้งภายในและภายนอกชั้นเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน อภิปรายได้ว่า บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้ให้ข้อเสนอแนะ ที่เป็นประโยชน์ต่อ การพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในส่วนที่ยังบกพร่อง เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ผู้ปกครอง และชุมชน ได้ตระหนัก และควรพิจารณานำข้อเสนอแนะที่ได้ มาใช้เป็นแนวทางในการวางแผน พัฒนา และปรับปรุง การพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เกิดประโยชน์สุขต่อองค์กรและประชาชนได้อย่างแท้จริง ซึ่งผลการวิจัยในประเด็นนี้ สอดคล้องกับหลักทศพิธราชธรรม หรือราชธรรม 10 ประการ พระราชมุนี (ประยูรค์ ปยุตโต, 2540) ได้อธิบายว่า หลักทศพิธราชธรรม คือ จริยวัตร 10 ประการ ที่พระเจ้าแผ่นดินทรงประพฤติปฏิบัติเป็นหลักธรรม จนเกิดเป็นคุณธรรมประจำตน และบุคคลทั่วไปก็สามารถใช้หลักธรรมเหล่านี้ ประพฤติปฏิบัติตนได้ เพื่อเกิดประโยชน์สุขต่อตนเอง และผู้อื่น โดยเฉพาะข้อ 5 ถึง 10 ได้แก่ ความอ่อนโยน ความเพียร ความเพียร ความไม่โกรธ ความไม่เบียดเบียน ความอดทน และความหนักแน่น ซึ่งถ้าผู้บริหาร และครู ผู้ดูแลเด็กเล็ก สังกัดศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้นำมาปฏิบัติทุกคนแล้ว ก็จะทำให้เกิดประโยชน์สุขต่อตนเอง ต่อชุมชน และต่อสังคมอย่างแท้จริง อีกทั้งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรพรรณ พวงเชียงษา (2563) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ในสังกัดเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 6 สำหรับข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 6 ได้แก่ ด้านหลักสูตร ควรจัดทำหลักสูตรและแผนการสอน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านสภาพแวดล้อม ควรดำเนินการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องจริงจัง และการนิเทศติดตาม ให้คำแนะนำช่วยเหลืออย่างมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ด้านการจัดกิจกรรม ควรมีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ควรดำเนินการพัฒนาบุคลากรด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ให้มีประสิทธิภาพ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

1.1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า การส่งเสริม สนับสนุนการบริหารงานบุคคล เพื่อให้มีศักยภาพของการทำงานในองค์กร มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติต่ำสุด ข้อเสนอแนะคือ ควรจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับบริหารงานบุคคล ให้แก่บุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้รับทราบ เพื่อให้บุคลากร ได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลอย่างแท้จริง

1.2 ด้านบุคลากร พบว่า ผู้ดูแลเด็ก มีคุณธรรม และจริยธรรม ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติต่ำสุด ข้อเสนอแนะคือ ควรชี้แจงเรื่องคุณธรรม และจริยธรรม ให้แก่ผู้ดูแลเด็ก ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู อย่างเคร่งครัด เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี

1.3 ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย พบว่า อุปกรณ์เครื่องเล่นสนาม มีความแข็งแรง มั่นคง และปลอดภัยสำหรับเด็ก มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติต่ำสุด ข้อเสนอแนะคือ ควรจัดหาอุปกรณ์เครื่องเล่นสนาม ชนิดใหม่ๆ ที่มีความแข็งแรง มั่นคง และปลอดภัย มาทดแทนเครื่องเล่นสนามชุดเดิม ที่ใช้มาเป็นเวลานานแล้ว

1.4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร พบว่า การจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถทางดนตรี ศิลปะ และการเคลื่อนไหว มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติต่ำสุด ข้อเสนอแนะคือ ควรส่งเสริมให้ครูผู้ดูแลเด็ก จัดประกวด การร้องเพลง หรือแข่งขันกีฬาให้แก่เด็กเล็ก เพิ่มขึ้น

1.5 ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน พบว่า การจัดประชุมผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติต่ำสุด ข้อเสนอแนะคือ ควรจัดประชุมผู้ปกครอง เป็นประจำทุกเดือน เพื่อให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย เพิ่มขึ้น

1.6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย พบว่า การจัดประชุมหัวหน้าศูนย์ ครูผู้ดูแลเด็ก และบุคลากร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อกำหนดแผนการจัดการให้มีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติต่ำสุด ข้อเสนอแนะคือ ควรมีการจัดประชุมหัวหน้าศูนย์ ครูผู้ดูแลเด็ก และบุคลากร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นประจำทุกเดือน และควรมีกำหนดตัวชี้วัด แผนการจัดการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์

2.2 ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบ การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ กับอำเภออื่นที่มีขนาดใกล้เคียงกัน เพื่อให้ได้ข้อแตกต่างชัดเจน สามารถนำไปสู่การปรับปรุง แก้ไข และพัฒนา การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด เกิดประโยชน์ต่อประชาชนในท้องถิ่น ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). คู่มือการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับปฐมวัย. (พิมพ์ครั้งที่ 2).

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

ธมนวรรณ ผลินยศ. (2563). การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลฝักแก้วน

อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด. (รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).

นิยากร ศรีมังคละ. (2560). สภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาหนองคาย เขต 2. (การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).

บุญชม ศรีสะอาด. (2558). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุริยาสาส์.

- ประวิต เอราวรรณ์. (2545). การวิจัยปฏิบัติการ. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้าวิชาการ.
- พรพรรณ พวงเชียงขา. (2553). ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 6. ลพบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- พระราชวรมุณี (ประยุทธ์ ประยุตโต). (2540). พจนานุกรมพุทธศาสตร์. กรุงเทพฯ: กรมศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ.
- เพลินพิศ มนตรีบุตร. (2561). ความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลหนองกุงศรี อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์. (ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต).
- รัตติพร ภาธรธวานนท์. (2553). สานใยรัก : เสริมรักเด็กให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามแนวทาง Brain - Based Learning (BBL) สมอเด็กปฐมวัย. มหาสารคาม: อภิชาตการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2548). แผนยุทธศาสตร์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดกาฬสินธุ์. (2554). รายงานประจำปีงบประมาณ 2553 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัดกาฬสินธุ์. กาฬสินธุ์: สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดกาฬสินธุ์”
- สำนักบริหารงานการศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. (2549). คู่มือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อาสารักษาดินแดน.
- สำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- อิสริยา เพ็ญจันทร์. (2560). ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของเทศบาล ตำบลพระทองคำ อำเภอพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมา. (รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).

